

T.C.
MUŞ VALİLİĞİ
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
II. DÖNEM I. YAZILI SINAVI (İL GENELİ ORTAK)
COĞRAFYA DERSİ
10. SINIF

Adı ve Soyadı :
Sınıfı / Şubesi :
Öğrenci Numarası :

Aldığı Puan

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 8 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, soruların altında boş bırakılan yerlere yazınız.
3. Sınav 100 tam puan üzerinden değerlendirilecektir. Her sorunun puan değeri sorunun yanında yazılmıştır.

1. Erzurum ve Kars civarında Çernezyomlara (kara toprak) rastlanır. İçerisindeki humus miktarı toprağı çok verimli yaptığı halde bölge halkı bu topraklar üzerinde genelde tarım değil hayvancılık faaliyetleri gerçekleştirir. Çernezyom topraklarının verimli olmasına rağmen üzerinde tarımın az yapılmasının temel sebebi nedir? Yazınız. (10 puan)

Örnek Cevaplar:

- Erzurum ve Kars şehirlerinin genel olarak soğuk olması.
- İklimin elverişli olmaması.
- Toprağın uzun süre karın altında kalması.

2. Birtakım gözlemci Huaorani kabilesi hakkında araştırma yapmak için Ekvador ülkesinde yaşamlarını sürdüren kabile köylerini ziyaret etmiştir. Gözlemciler Ekvatorial Yağmur Ormanları içerisinde bulunan ağaçların ve diğer bitkilerin devasa boyutlara ulaşması, sürekli büyümesi ve kendini yenilemesi sebebiyle bu halkın yerleşim yeri açma imkanlarını kısıtladığı sonucuna varmıştır. Buna göre buradaki bitki topluluklarının uzun boylu olmasının ve hızlı büyümesinin sebebi nedir? Yazınız. (10 puan)

Örnek Cevaplar :

- İklim şartlarının yetişmeye elverişli olması.
- Sıcaklık veya yağış durumları.

3. Bir ülkedeki ortalama yaşam süresi ülkelerin gelişmişlik seviyeleri hakkında bilgi verir. Japonya'da ortalama yaşam süresi 84 yıl iken Nijerya ülkesinde bu ortalama 54 yıldır. Buna göre iki ülkeyi eğitim seviyesi ve sağlık şartları açısından kıyaslayınız. (20 puan)

Örnek Cevap:

Japonya	Nijerya
- Japonya'da eğitim seviyesi yüksektir.	- Nijerya'da eğitim seviyesi düşüktür.
- Japonya sağlık alanında gelişmiştir.	- Nijerya sağlık alanında gelişmemiştir.

- 4.

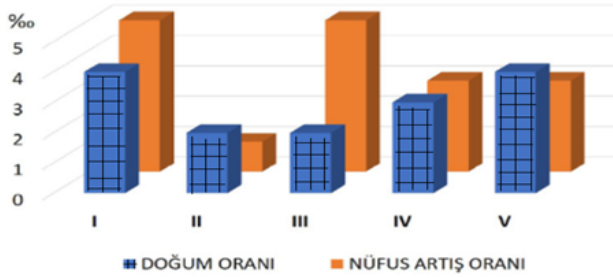
Yukarıda verilen dünya haritasında bazı seyrek nüfuslu alanlar işaretlenmiştir.

Bu alanlarda nüfusun seyrek olmasının nedenlerini alttaki numaraların yanına yazınız. (20 puan)

- I. Yüksek sıcaklık ve aşırı yağış (Bitki örtüsünün gür olması)
- II. Çöl Bölgesi olması (Sıcak ve kurak bölge olması)
- III. İklimin soğuk olması (Sıcaklığın düşük olması)
- IV. Çöl Bölgesi olması (Sıcak ve kurak bölge olması)

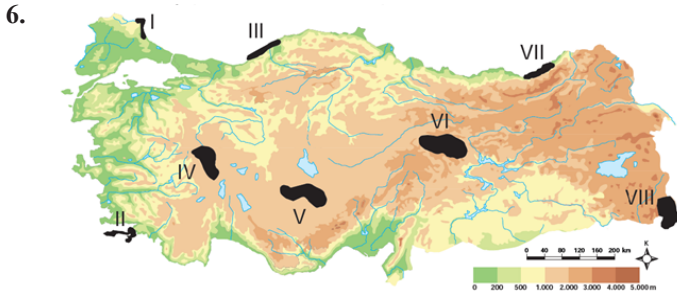
5. Aşağıdaki grafikler üzerinde beş ülkeye ait veriler bulunmaktadır. Öndeki taralı grafiklerde doğum oranları, arkadaki grafiklerde ise gerçek nüfus artış oranları verilmiştir.

- I. ve III. ülkelerdeki gerçek nüfus artışının doğum oranlarından fazla olmasının sebebinin yazınız? (10 puan)

Örnek Cevaplar :

- Bu ülkelerin göç almasıdır.
- Ülke topraklarına yeni toprakların eklenmesi.

Karasal yerlerde fiziksel ayrışma, denizel yerlerde ise kimyasal ayrışma etkili olur.

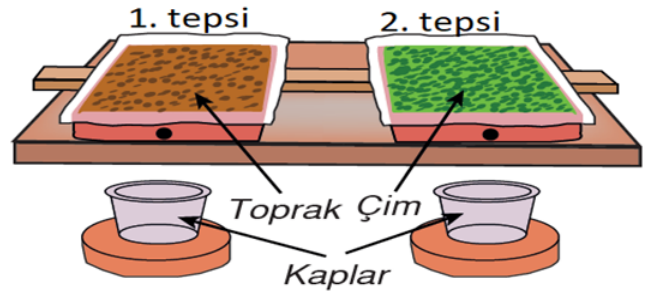
Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında işaretlenen numaralı alanlardan hangilerinin fiziksel ya da kimyasal ayrışmaya uğradığını belirtiniz. (8 puan)

Fiziksel Ayrışma: 4-5-6-8

Kimyasal Ayrışma: 1-2-3-7

7. 10. sınıf öğrencisi Sena, öğretmenin verdiği deneyi yapmak için aynı boyutta iki plastik tepsi, plastik folyo, toprak ve çim malzemelerinden görseldeki gibi bir düzenek kurmuştur. Her iki plastik tepsinin alt kısımlarına toprak yerleştiren Sena birinci tepsiye çim yerleştirmeden ikinci tepsinin üzerine çim de ekmiştir. Üç hafta sonra çimlerin büyümesiyle birlikte deneyin sonuçlarını gözlemlemek için her iki tepsiye de su döken öğrencimiz, birinci tepsideki toprakların aşınıp taşındığını, ikinci tepsideki toprakların ise aşınmadığını gözlemlemiştir.

Sena'nın yapmış olduğu deneyi bitki örtüsü ve erozyon ilişkisini göz önünde bulundurarak yorumlayıp yazınız. (10 puan)

Örnek Cevap :

- Bitki örtüsünün gür olduğu alanlarda erozyon az iken bitki örtüsünün cılız veya bitki örtüsünden yoksun olan bölgelerde erozyon daha fazla görülür.

8. Türkiye, zengin bitki çeşitliliğine sahip olan dünyanın sayılı ülkelerinden biridir. Ülkemiz, sahip olduğu yaklaşık 12.000 bitki türüyle Avrupa Kıtası'nın tamamında görülen bitki türlerine yakın bir çeşitliliği barındırmaktadır.

Ülkemizde bitki çeşitliliğinin fazla olmasının nedenlerinden iki tanesini yazınız. (12 puan)

Örnek Cevaplar:

- Çeşitli iklim tiplerinin görülmesi.
- Çeşitli toprak tiplerinin görülmesi.
- Yersokilleri ve yükseltinin kısa mesafelerde değişmesi.
- Jeolojik zamanlarda meydana gelen iklim değişiklikleri.
- Ülkemizin coğrafi konumu.
- Ülkemizin üç tarafının denizlerle çevrili olması.
- Farklı hava kütlelerinin etkisinde kalması.